

M. Mercè Marçal, una de les poetes més reconegudes de Catalunya

M. Mercè Marçal

Maria Mercè Marçal va néixer el 13 de novembre de 1952 a Barcelona. Però va passar la seva infantesa a Ivars d'Urgell (Pla d'Urgell), d'on ella sempre es va considerar originària.

Va estudiar el batxillerat a l'Institut de Lleida, després d'haver obtingut una beca. De ben jove va començar a escriure els primers poemes, tot i que en castellà, ja que la seva formació, a causa de la Dictadura, fins aleshores havia estat en aquesta llengua. Però influïda pel moviment de la Nova Cancó va començar a escriure els primers versos en català.

El 1969 es va traslladar a Barcelona per ingressar a la Universitat. Es va llicenciar en Filologia Clàssica. Del 1969 al 1971 va viure en un col·legi major, el de Santa Eulàlia de les Teresianes. Va passar una etapa qualificada per ella mateixa com a "mística". Va prendre contactes amb comunitats cristianes de base i va donar classes a grups obrers.

El 1972 es va casar amb el poeta Ramon Pinyol Balasch. Aquest casament va suposar, en paraules seves, "un canvi molt radical en la seva vida". Abans d'acabar els estudis, va fer classes de llengua catalana a Sant Boi de Llobregat, dins el marc de la resistència política i cultural antifranquista de l'època.

Anys 70

Durant la dècada dels 70, participa amb Ramon Pinyol Balasch, entre altres, en la creació dels Llibres del Mall, una editorial que neix amb la voluntat de publicar sobretot poesia i per on passen escriptors aleshores joves com Miquel de Palol, Xavier Bru de Sala, i editors com Àlex Susanna i Miquel Alzueta, a banda de promoure la descoberta de Miquel Martí i Pol com a poeta i de donar suport a empreses de traducció tan importants com la de les Faules de la Fontaine i el volum de *Les Flors del Mal*, de Charles Baudelaire, a càrrec de l'escriptor Xavier Benguerel.

El 1976, guanya el premi Carles Riba de poesia amb el recull *Cau de llunes*. Comença la seva immersió en el món polític quan el novembre de 1976 es va afiliar al PSAN i va formar part del comitè executiu, càrrec pel qual va ser recollida en el primer congrés del partit el març de 1978. Just en aquesta època va publicar alguns poemes a la revista *Reduccions*. El 1979 va formar part de les llistes del PSAN en les eleccions per la circumscripció de Lleida.

Aquell mateix any va publicar també el segon poemari, *Bruixa de dol*, i es va començar a fer popular, no només per la seva obra poètica, sinó també pel seu paper com a dinamitzadora de grups feministes. Va col·laborar en publicacions com *Reduccions*, *Dones en lluita* i *Escrivint a les parets*. També va participar en el muntatge *La sala de nines*, de Mercè Rodoreda.

Alguns cantautors del moment s'interessaven per la seva obra i en musiquen alguns poemes, com ara Marina Rossell.

Anys 80

Els anys 80 es van iniciar amb el naixement de la seva filla Heura, experiència personal que reflecteix en els poemaris *Sal oberta* (1982) i *La germana, l'estrangera* (1985). Aquest segon treball li va valer el premi López-Picó. D'aquest període, també és *Terra de Mai* en el qual l'autora parla de l'homosexualitat femenina, silenciada fins aleshores.

Anys 90

A partir de 1992 havia impulsat la creació del Comitè de Dones dins el Centre Català del PEN. També és important citar la seva vessant com a traductora, en la traducció d'autores com Colette, Yourcenar, Leonor Fini. A més va conrear esporàdicament l'assaig literari en articles i conferències.

El 1994 va escriure la seva única novel·la: *La passió segons Renée Vivien*, amb la qual va guanyar nombrosos premis. Va morir a Barcelona el 1998, a causa d'un càncer, als 45 anys, quan estava en plena maduresa literària.

Obra

- *Cau de llunes*. Barcelona: Proa, 1977.
- *Bruixa de dol (1977-1979)*. S. Boi de Llobregat: Llibres del Mall, 1979.
- *Terra de mai*. València: El cingle, 1982.
- *Sal oberta*. S. Boi de Llobregat: Llibres del Mall, 1982.
- *La germana, l'estrangera (1981-1984)*. S. Boi de Llobregat: Llibres del Mall, 1985.
- *Contraclaror: antologia poètica, de Clementina Arderiu*. Barcelona: La Sal, edicions de les dones, 1985.
- *Desglac (1984-1988)*. Barcelona: Edicions 62 - Empúries, 1988.
- *Llengua abolida (1973-1988)*. València: 1989.
- *La passió segons Renée Vivien*, 1994.
- *Paisatge emergent. Trenta poetes catalanes del S.XX*. Barcelona: La Magrana, 1999.
- *Raó del cos*. Barcelona: Edicions 62 - Empúries, 2000.
- *Contraban de llum. Antologia poètica*. Barcelona: Proa, 2001.
- *El meu amor sense casa* (CD). Barcelona: Proa, 2003.

Premis

- Premi Carles Riba de poesia (1977): *Cau de llunes*.
- Premi de poesia López-Picó (1984): *La germana, l'estrangera*.
- I per la novel·la *La passió segons Renée Vivien*.
- Premi Cadernany de novel·la (1994)
- Premi de la Crítica (1995)
- Premi Joan Crexells (1995)
- Premi Crítica Serra d'Or (1995)
- Premi Prudenci Bertrana (1995)
- Premi de la Institució de les Lletres Catalanes (1996)